"ఈ నాటి మన బ్రతుకులు
షుగర్ కోటెడ్ పిల్స్.
పై కెంత తియ్యగా ఉంటాయో-
లోప లంత చేదు విషం."

10
ఆమె లేదు

రైలు, స్టేషనులో ఆగగానే సూటుకేసు. చేతిసంచి తీసుకొని కిందికి దిగేడు రాజశేఖరం. ప్లాటుఫారం అంతా ఎక్కేవాళ్లతో. దిగేవాళ్లతో. సామాన్లు మోస్తున్న కూలీలతో చాలా దొమ్మిగా ఉంది. ఆ దొమ్మిలోంచి తప్పించుకొని మెల్లగా గేటు బయటికి చేరుకొన్నాడు.

"రిక్షా బాబూ రిక్షా!"

"జట్కా తెమ్మంటారా బాబూ?"

"అయ్యగారు నంబర్ వన్ పెట్టిబండి ఉంది. తీసుకురానా బాబూ!" అంటూ రకరకాల మనుష్యులు రాజశేఖరాన్ని చుట్టు ముట్టేరు.

"వెళ్లండి.... వెళ్లండి ....ఏ మక్కర్లేదు" అంటూ వాళ్లని విడిపించుకోడానికి మరి నాలుగడుగులు ముందుకి నడిచేడు.

"బాబూ రిక్షా కావాలా" అన్నాడు అక్కడ మర్రిచెట్టు కింద అలసట తీర్చుకొంటున్న ఒక ముసలివాడు.

వాడిని చూడగానే ఎందువల్లో మంచివాడని, నెమ్మదైనవాడు అనిపించింది రాజశేఖరానికి.

"బాబా కాలనీ తెలుసా?" అంటూ ప్రశ్నించేడు.

"తెలీకపోవడమేంటి బాబూ! ఈ ఊళ్లో పుట్టి పెరిగినోణ్ణి. రండి బాబూ" అంటూ రిక్షా ముందుకిలాగి పట్టుకొన్నాడు.

"ఏం తీసుకొంటావు?" సూటుకేసుని చేయి మార్చుకొంటూ అడిగేడు రాజశేఖరం.

"రూపాయిప్పించండి బాబూ" తలగుడ్డ దులిపి చుట్టుకొంటూ అన్నాడు రిక్షావాడు.

"రూపాయే!"

"సానా దూరం బాబూ"

"ఎంతుంటుంది?"

"రెండు మైళ్ల పైమాట."

"రెండు మైళ్లు చాలా దూరమా?"

"అంతా అప్పు బాబూ! రిక్షా తొక్కేసరికి ఎంత పడుచోడికైనా పానాలు పోతాయి. మా రిక్షావాళ్ల పానాలకి వేరే యములోళ్లు రానక్కరలేదు బాబూ! ఈ ఊళ్లో ఈ అప్పు, దొమ్మసాలు" అన్నాడు రిక్షావాడు తను అధికంగా ఏమీ అడగలేదన్న ధోరణిలో.

"ముప్పావలా ఇస్తాను. ఇష్టమైతే రా" అన్నాడు రాజశేఖరం.

"ఎక్కండి బాబూ! కట్టం సూపి, "ఏదవా పట్టుకుపోరా" అని ఆ పావలా డబ్బులు మీరే పడేస్తారు" అన్నాడు రిక్షావాడు.

రిక్షా బజారులోంచి పోతున్నాది. ఇటు, అటు వెండి, బంగారు కొట్లు, బట్టల షాపులు. వాటి ముందు వరసలు తేలి నిల్చి ఉన్న రంగు రంగుల కార్లు, రోడ్డుమీద కార్లని, బస్సుల్ని తప్పించుకొంటూ సాగిపోతున్న జనప్రవాహం - చాలా సందడిగా ఉంది ఆ ప్రదేశం. రిక్షావాడు "తప్పుకొండమ్మా....తప్పుకోండి బాబూ" అంటూ గొంతుక చిల్లుపడేలా అరుస్తూ ముందుకుపోతున్నాడు.

"బాబా కాలనీ పోడానికి మరో దారిలేదా? ఈ వీధి మరీ రద్దీగా ఉంది. ఇలా తీసుకొచ్చేవేం?" అన్నాడు రాజశేఖరం.

"బజారు ఈదికదబాబూ! అందునా సందెవేల ఇట్టగే ఉంటుంది. కోలనీకి పోడానికి ఇంకో దారుందికాని అది సుట్టుదారి. కట్టపడి ఈ బజార్లో నాలుగు ఫర్లాంగులు లాగేసేమంటే మైలుకిపైగా కలిసొస్తది" అన్నాడు రిక్షావాడు.

బజారు దొమ్మిలోంచి బయటపడ్డాక రిక్షా జోరుగా సాగిపోయింది. చిన్న, పెద్ద వీథుల్ని దాటుకొంటూ బాబా కాలనీ

వైపుగా పరుగు తీసింది. అంతవరకు పోతున్న మెయిన్‌రోడ్డు వదలి రిక్షాను ఎడం ప్రక్కగా తిప్పేడు. "ఇదంతా బాబా కాలనీయే బాబూ! ఎటు పోవాలి?" అన్నాడు రిక్షావాడు వెనుతిరిగి చూస్తూ.

రాజశేఖరం అంతకుపూర్వం ఎప్పుడూ ఆ ఊరు వచ్చింది లేదు. అక్కడ రామచంద్రంగారిల్లు ఏ వీథిలో ఉందో అతడికి తెలియదు. నిజానికి ఆ రామచంద్రాన్ని అతను ఎరగడు అతని భార్యతో కూడా ఏమంత పెద్ద పరిచయం లేదు. రామచంద్రం భార్య రాజ్యలక్ష్మికి, రాజశేఖరం మామగారికి ఏదో చుట్టరికంలాంటిది ఉంది. ఆ చుట్టరికం మాట అలా ఉంచినా, రాజ్యలక్ష్మికి, రాజశేఖరం భార్య బాలామణికి చిన్ననాటినుండి బాగా స్నేహం. ఇరుగు, పొరుగు ఇళ్లలో ఉంటూ, ఒకే స్కూల్లో చదువుకొంటూ కలసి, మెలసి పెరిగేరు. ఇద్దరికీ పెళ్ళిళ్లయి అత్తవారిళ్లకి వెళ్లిపోయినా ఏదో విధంగా అవకాశం కల్పించుకొని ఏడాదికి ఒకటి, రెండుసార్లు ఎక్కడో అక్కడ కలుసుకోకుండా వాళ్లు ఉండలేరు.

అంతకు ముందునెల ఏదో పెళ్లి సందర్భంలో బాలామణి రాజ్యలక్ష్మిని కలుసుకొన్నప్పుడు రాజశేఖరం పనిమీద వాళ్ల ఊరు రావలసి ఉందని చెప్పడం జరిగింది. దానిపై రామచంద్రం రాజశేఖరానికో ఉత్తరం రాస్తూ "మీరు ఎప్పుడు వచ్చినా మా ఇంట వచ్చి ఉండాలి. ఆడవాళ్లమధ్య ఉన్న మైత్రి మన కలయిక వల్ల మరికాస్త బలపడుతుంది" అంటూ స్నేహపూర్వకంగా రాసేడు. ఈ కారణాలన్నిటివల్ల ఆనాడు బాబా కాలనీలో రామచంద్రం ఇల్లు వెతుక్కొంటూ రావలసిన అవసరం ఏర్పడింది రాజశేఖరానికి.

"రామచంద్రంగారింటికి పోవాలోయ్. బి. రామచంద్రం" అన్నాడు రాజశేఖరం ఇటు అటు చూస్తూ, ఎటు పోవాలో తెలియక.

"అట్టా రావచంద్రంగోరి ఇల్లంటే తెలుసుకోడం కట్టం బాబూ! ఇంటి నంబరుంటే తెలుత్తాదికాని" అన్నాడు రిక్షావాడు ఒక వీథి లోంచి రిక్షా పోనిస్తూ.

రాజశేఖరం ప్రయాణం అనుకోగానే బాలామణి భర్తకి వారింటి గుర్తులు ఏవేవో చాలానే చెప్పింది. 'ఇంటి ముందు పోకచెట్లు, ఎదురుగా చిన్న పార్కులాంటిది, వీధి చివర కిళ్లీబడ్డీ'- అంటూ. వచ్చిన చిక్కేమిటంటే అక్కడ రమారమి అన్నిళ్లముందర పోకచెట్లు ఉన్నాయి. ఇంక, పార్కులాంటి ప్రదేశం, కిళ్లీబడ్డీ ఆనవాళ్లుకల వాటిలగైదు ఇళ్లు తారసపడ్డాయి. అవేవి రామచంద్రంగారివి కావు.

పోను, పోను దారి కొంచ ఎక్కుతున్నట్లు అలా పైకి పోతున్నాది. రిక్షావాడు కాస్తసేపు సైకిలు తొక్కుతూ, మరి కాస్త సేపు చేత్తో లాగుతూ ప్రయాసపడుతున్నాడు. అంతలో రాజశేఖరానికి గుర్తు వచ్చింది. ఏదో కాగితంమీద ఆ ఇంటి నెంబరు ఉండాలి అని. సూటుకేసులోని బట్టల్ని పక్కకి తప్పించి అడుగున ఉన్న కాగితాల ఫైలు అందుకొన్నాడు. అయిదు నిముషాలపాటు అన్ని కాగితాల్ని తిప్పి చూడగా చివరకి ఒక చిన్న కాగితం ముక్కమీద కన్పించింది ఆ నెంబరు. అది వాళ్ల ఇంటి నెంబరే. సందేహం లేదు. ఆ విషయం రాజశేఖరానికి బాగా గుర్తుంది. రామచంద్రం ఉత్తరానికి జవాబు వ్రాయబోతూ బాలామణిని అడిగి తెలుసుకొన్నాడు. అప్పటికి జేబులో ఉన్న ఏదో బిల్లుమీద ఎదురుగా ఉన్న కిష్టిగాడి రంగు పెన్సిలితో ఆ నెంబరు నోటు చేసుకొన్నాడు. ఎనిమిది, ఒకటి. "రామచంద్రం ఇంటి నెంబరు ఎనభై ఒకటి. అందులో మరేం సందేహం లేదు'' అనుకొన్నాడు.

"ఇదిగోనోయి ఇంటి నెంబరు దొరికింది. ఎనభై ఒకటి'' అన్నాడు రాజశేఖరం రిక్షావాడితో.

''సంపేసేరు బాబూ'' అన్నాడు రిక్షావాడు నుదుట పట్టిన చెమటను చేత్తో ఊడ్చిపోస్తూ.

''ఏం?" అన్నాడు రాజశేఖరం అర్థంకాక.

''ఈ దౌనంతా దిగి ఆ అప్పు ఎక్కాలి బాబూ" అన్నాడు రిక్షావాడు దూరంగా ఉన్న ఇళ్లని చూపిస్తూ.

ఆ సాయంకాలపు చిరు ఎండలో తెల్లని ఆ బంగళాలు పాల రాతి సౌధాల్లా మెరిసిపోతూ దూరానికి ఎంతో అందంగా కన్పిస్తు న్నాయి.

"ఏం చేస్తాం మరి! నాకీ ఊరు కొత్త. ఈ నెంబరు ముందుగా కన్పిస్తే ఏ బాధా లేకపోయేది. పద. నే నడుస్తాలే" అన్నాడు రాజశేఖరం.

"డౌన్ ఫరవాలేదు బాబూ! అప్పు వచ్చేక కావాలంటే నడుద్దురు గాని" అంటూ అటునుండి ఇటు బండిని తిప్పేడు రిక్షావాడు.

ఆపసోపాలు పడ్తూ అంత ఎత్తూ ఎక్కి ఎనభై ఒకటి నెంబరు ఇంటిముందు నిల్చింది రిక్షా. "దిగండి బాబూ! వచ్చేసినాం. అదో ఎనభై వోటి" అన్నాడు రిక్షావాడు.

గేటుకి అమర్చి ఉన్న ప్లాస్టిక్ చక్రంమీద ఎనభై ఒకటి నెంబరు స్పష్టంగా ఉంది. రిక్షావాడికి మొదట వాడు అడిగిన దానికన్న మరి నాలుగు డబ్బులు ఎక్కువగానే చేతిలో పెట్టేడు రాజశేఖరం. వాడు సంతోషంగా రాజశేఖరానికో "దండం" పారేసి ఉత్సాహంగా బెల్లు వాయించుకొంటూ కిందికి దిగిపోయేడు.

ఆ వీధి అంతా నిర్మానుష్యంగా ఉంది. ఆ సమయంలో అట్టె ఇళ్లల్లో మనుష్యులు ఉన్న జాడకూడా లేదు. ఏవో కొన్ని ఇళ్ల లోంచి లైట్లు కన్పిస్తున్నా చాల వరకు చీకటిగానే ఉన్నాయి. అక్కడినుంచి వెనుతిరిగి చూస్తే కొంచెం దిగువగా కాలనీ రోడ్లు. కుడి పక్క దూరంగా మైనురోడ్డు, దానిపై జోరు, జోరుగా సాగి పోతున్న కార్లు, బస్సులు అన్నీ లీలగా కన్పిస్తున్నాయి.

ఎనభై ఒకటి నెంబరు ఇంటి పోర్టికోలో లైటు వెలుగు తున్నాది. దాని వెలుగు రమారమి గేటు వరకు కొద్దో, గొప్పో పడుతున్నాది. గేటుకి "కుక్కలున్నాయి జాగ్రత్త" వంటి బోర్డు లేమైనా ఉన్నాయేమోనని పరీక్షగా చూసేడు రాజశేఖరం. అతడి చిన్న తనంలో ఒకసారి ఏదో పిచ్చికుక్క వెంటతరిమి అతన్ని కరవబోయింది. అప్పటినుంచి అతడికి కుక్కలంటే చెప్పలేనంత భయం.

కుక్కల బోరుకోసం అలా పరీక్షగా చూస్తుంటే గేటుకి పక్కగా పిమ్మెంటు పలకమీద ఇంటి యజమాని పేరు కన్పించింది. పెయింట్ పాతబడి పెచ్చు ఊడి ఉండడంవల్ల ఆ కనుచీకట్లో అక్షరాలు అంత స్పష్టంగా కన్పించలేదు. మరికాస్త దగ్గరికి వెళ్లి పరీక్షగా చూసేడు. అది రామచంద్రంగారి ఇల్లే. అందులో సందేహం లేదు. "రాజ్యలక్ష్మిగారి ఇల్లు విశాలంగా ఉంటుంది. చల్లటి గాలి, ప్రశాంతమైన వాతావరణం. మీకేదానికీ ఇబ్బంది ఉండదు" అంటూ భార్య చెప్పినా వారిది ఇంత పెద్ద బంగళా అనుకోలేదు రాజశేఖరం.

గేటు తీసుకుని మెల్లగా లోపలికి వెళ్లేడు. ఎక్కడా మనుషులున్న జాడకన్పించలేదు. ఒక్క క్షణం ఇటూ అటూ చూసి తలుపుపై చేతితో టకటక మని కొట్టేడు. ఆ చప్పుడు విని పక్కనున్న కారు షెడ్డులోంచి కళ్లునులుపుకొంటూ ఒక కుర్రాడు లేచి వచ్చేడు.

"ఎవరు కావాలి మీకు!" అన్నాడు రాజశేఖరాన్ని పరిశీలనగా చూస్తూ.

"అయ్యగారు ఇంట్లో ఉన్నారా?"

"ఇంకా ఆఫీసునుంచి రాలేదు."

"అమ్మగారో!"

"అమ్మగారు ఊరికి వెళ్లేరు. ఈరోజో, రేపో వస్తారనుకొంటున్నారు."

వీళ్ల మాటలు విని లోపలినుంచి వచ్చేడు గోపన్న. వాడి వేషభాషలు చూసి ఆ ఇంట్లో వంటవాడై ఉంటాడనుకొన్నాడు రాజశేఖరం. అంత దురుసుగా సమాధానాలు చెప్తున్న ఆ పిల్లడిని మందలించిన తీరు చూసి అంతకుమించి ఇంకేదో స్థానం అతడికి ఆ ఇంట్లో ఉన్నట్లనిపించింది.

రాజశేఖరం చేతిలోని పెట్టె, సంచీ చూడగానే అతడు అమ్మగారి తాలూకో, అయ్యగారి తాలూకో బంధువై ఉంటాడని గోపన్న

గ్రహించేడు. అలా తరుచు వచ్చిపోయే చుట్టపక్కాల్ని ఆదరించి. గౌరవించి పంపవలసిన బాధ్యత అతని నిత్యకృత్యాలల్లో ఒకటి.

"రండి బాబూ....రండి....అలా నిలబడిపోయేరేం" అంటూ అతని చేతిలోని పెట్టె అందుకుని అతిథులకోసం ఏర్పాటైన గది లోకి దారి తీసేడు.

'ఇదిగో బాబూ, ఇది స్నానాల గది. వేడినీళ్లు కావాలంటే ఈ పంపులోంచి వస్తాయి. సబ్బు, తువ్వాలు అక్కడ ఉన్నాయి. మీరు స్నానం చేసి వచ్చే సరికి కాఫీ కాచి తెస్తాను'' అని అన్నీ వివరంగా రాజశేఖరానికి చూపించి వెళ్లిపోయేడు గోపన్న.

రాజశేఖరం ఆ గదీ, దానిలోని అలంకరణ, ఆ స్నానాల గది, అందులోని వస్తువుల్ని వింతగా చూస్తూ చాలాసేపు అలా బొమ్మలా నిల్చి ఉండిపోయేడు. బాల 'మా రాజ్యలక్ష్మి ....మా రాజ్యలక్ష్మి అంటూ వీరింటికి వచ్చి వారం, పదిరోజుల వరకూ ఒక్కొక్క సారి తిరిగి రాకుండా ఉంటే ఇంకా అదంతా వారి స్నేహ మహిమే అనుకునే వాడిని. సంగతి ఇదన్నమాట. స్వర్గధామం వంటి ఈ ఇల్లు విడిచి బెజవాడ ఇరుకు సందుల్లోకి రావాలని ఎవరికి మాత్రం వుంటుంది' అనుకొన్నాడు రాజశేఖరం షవర్ క్రింద తృప్తిగా స్నానం చేస్తూ.

రాజశేఖరం డ్రాయింగ్ రూమ్‌లో కూర్చుని కాఫీ తాగుతుంటే, ''బాబూ మీరు అమ్మగారివంక చుట్టాలా లేక అయ్యగారివంకా?'' అంటూ కుశలప్రశ్న వేసేడు గోపన్న.

''అవడానికి అమ్మగారివంక చుట్టాన్నే కాని ఈ రావడం మాత్రం అయ్యగారి ఆహ్వానం మీదే వచ్చేను" అన్నాడు రాజశేఖరం.

"అలాగాండీ'' అన్నాడు గోపన్న. అమ్మగారికి, అయ్యగారికి కూడా కావలసిన ఈ చుట్టపాయనకి ఎటువంటి మర్యాదలు చెయ్యాలా అని ఆలోచిస్తూ.

"మీ అయ్యగారు ఏ వేళకి ఇంటికొస్తారు?" అన్నాడు రాజశేఖరం.

"వస్తారండి .... వస్తారు. వేళకేముంది? అమ్మగారు ఇంట్లో ఉంటే ఈ పాటికి వచ్చేసేవారండి. మరి ఇప్పుడు ఒక్కరూ ఇంట్లో ఉంటే తోచదు చూడండి, అందుకని...."

హాయిగా వేడినీళ్ల స్నానం చేసి వేడి వేడి కాఫీ తాగేసరికి రాజశేఖరానికి ప్రయాణపు బడలిక సగం తీరిపోయినట్లు అన్పించింది. ఇంటి యజమాని వచ్చేలోపున అలా తోట ఒకసారి చుట్టిరావా లని పించింది. పౌర్ణమి వెళ్లిన విదియ. వెన్నెల పిండారపోసినట్టుంది. తెల్లని ఆ పాల వెన్నెల్లో అందమైన గులాబీలు, రకరకాల మల్లెలు, రంగు రంగుల క్రోటన్సులు, ఇంకా నైట్‌క్వీన్, దిల్ బహార్, చమేలీ పొదలతో అందంగా, కళాత్మకంగా తీర్చిదిద్దినట్లుంది ఆ తోట. గుబురుగా పెరిగిన తుప్పలో అరవిచ్చిన ఎర్ర గులాబి అతని మనసుని వశపర్చుకొంది. కవ్వించిన ఆ గులాబిని కోసి వాసన చూస్తూ ఇంట్లోకి తిరిగివచ్చేడు రాజశేఖరం.

"తోటంతా చూసేరా బాబూ! వెలుగులో చూస్తే ఇంకా బాగుంటుంది" అన్నాడు గోపన్న.

"వెలుగులో అన్న మాటేముంది, వెన్నెట్లో కూడా మీ తోట చాలా అందంగా ఉంది" అన్నాడు రాజశేఖరం.

"మా అమ్మగారికి పువ్వులన్నా మొక్కలన్నా చాలా ఇష్టం. ఎక్కడే కొత్తజాతి మొక్క కన్పించినా ఎలాగోలాగ సంపాదించి తోటలో వేస్తారు" అన్నాడు గోపన్న.

అతడి మాట సత్యం అన్నట్లు గోడగడియారం అరగంట కొట్టింది.

"మీరు పుస్తకాలు అవీ చూస్తూ ఉండండి బాబూ. నే పోయి వంటపని చూసుకోవాలి. ఇంటికి వచ్చేసరికి భోజనం సిద్ధంగా లేకపోతే అయ్యగారు కేకలేస్తారు" అంటూ గోపన్న వంట ఇంట్లోకి వెళ్లిపోయేడు.

ఎన్నో మేగజైన్సు ఇంగ్లీషువి, తెలుగువి. తేదీలవారీగా దొంతులు పెట్టి అక్కడ షెల్ఫులో ఉన్నాయి. వాటిని అలా

తిరగవేస్తూ అక్కడో ముక్క ఇక్కడో ముక్క చదువుతూ కాలాన్ని నెట్టసాగేడు రాజశేఖరం.

ఆ ఇంటిని, పరిసరాల్ని చూస్తుంటే ఆ ఇంటి యజమానిని, యజమానురాల్ని వెంటనే చూడాలన్న కుతూహలం కలిగింది రాజశేఖరానికి. అతడు రాజ్యలక్ష్మిని ఒకసారి ఏదో పెళ్లిలోను, మరోసారి తన అత్తవారింటికి పండక్కి వెళ్లిన సమయంలోను చూట్టం జరిగింది. పెద్ద కళ్లు, వెడల్పయిన ముఖం. సూది గడ్డంతో పెద్ద అందం లేకపోయినా ఆకర్షణీయంగా ఉండేది ఆ పిల్ల. కాని, అది ఇటీవలి సంగతి కాదు. ఆరేడేళ్లమాట. ఆ ఒకటి రెండుసార్లుకూడా 'కులాసాగా ఉన్నారా' పలకరింపు తప్పిస్తే రాజశేఖరం ఆమెతో పట్టుమని పది నిముషాలైనా మాట్లాడింది లేదు. అప్పటి ఆమె వేషభాషల్లో కాని అలవాట్లలోకాని ఏదీ ప్రత్యేకత ఉన్నట్లు అతడికి కనిపించలేదు. కాని రాజ్యలక్ష్మి చాలా చలాకీగా మాట్లాడుతుందనీ, చురుకైన పిల్లఅని చుట్టపక్కాలు అంటుండగా విన్నాడు. రాజ్యలక్ష్మి భర్తఅయిన ఈ రామచంద్రం ఎటువంటివాడో ఆ పాటి కూడా తెలియదు. కాని ఆ ఇల్లు, తోట, ఇతరమైన వస్తువులు చూస్తుంటే అతడు మంచి కళాభిరుచిగల వ్యక్తిలాగే అన్పించింది రాజశేఖరానికి. బహుశ అతడి సాంగత్యంలోనే రాజ్యలక్ష్మి ఈ మొక్కలపట్ల, ఈ గృహాలంకరణపట్ల అభిరుచులు పెంచుకొందేమో అనుకొన్నాడు.

అలా సోఫాలో కూర్చుని ఆలోచిస్తుండగానే అతడికి మాగన్ను పడింది. గోడ గడియారం టంగ్, టంగ్‌మని గంటలు కొడ్తుంటే తిరిగి తెలివి వచ్చింది.

"బాబుగారూ! చాలా వేళయింది. భోజనం చేద్దురుగాని లేవండి" అన్నాడు గోపన్న.

"అయ్యగారు వచ్చేసేరా?" అదిరిపడి లేచి సోఫాలో సరిగా సర్దుకొని కూర్చుంటూ ప్రశ్నించేడు రాజశేఖరం; అలా ఎటూ కాని వేళ ఆదమరచి నిద్రపోయినందుకు సిగ్గుపడుతూ.

"లేదు బాబూ.... ఇంకా రాలేదు" అన్నాడు గోపన్న.

"ఆయన రానీ.... ఇద్దరం కలసే భోజనం చేస్తాం."

"అది కాదు బాబూ. వారు వచ్చేసరికి బాగా రాత్రమేలాగుంది."

"మరేం ఫరవాలేదు. ఇంటి యజమాని రాకుండా నాకేం తొందర?" అన్నాడు రాజశేఖరం.

"పది గంటలయింది బాబూ! ఇంతవరకు అయ్యగారు రాలేదంటే ఆ చౌదరీగారింటికి వెళ్లుంటారు. అక్కడికి వెళ్తే అంత తొందర్లో రారు."

"మరి భోజనమో?"

"ఒక్కొక్కసారి వకుళమ్మగారు బలవంతం చేస్తే వారింట్లోనే చేసేస్తారు. లేకపోతే అంతా కలసి బయటికి పోయి తింటారు. వారు ఇక్కడికొచ్చినా సరే. ఆ కబురు. ఈ కబురూ చెప్పుకొంటూ ఒక్కొక్కసారి అర్ధరాత్రి దాటిపోతుంది. వకుళమ్మగారు మాట్లాడుతుంటే ఇంక వినేవారికి ఒంటిమీద తెలివి ఉండదనుకోండి. అంత బాగా మాట్లాడుతారు."

"ఎవరీ వకుళమ్మ?"

"చౌదరిగారి భార్యండి. అయ్యగారికి చాలా స్నేహం."

"అది సరేగాని గోపన్నా. నేను ఇలా వచ్చినట్లు అయ్యగారికి ఎలాగైనా తెలియజెయ్యబడుతుందా?"

"లాభంలేదు బాబూ. శక్రటరీగారితో కూడా చెప్పలేదుట. ఎప్పుడు వస్తారో. ఎక్కడికెళ్తారో వారికికూడా తెలియదుట. అందుకే మిమ్మల్ని భోజనంచేసేయ మంటున్నాను" అన్నాడు గోపన్న అసలు విషయం వివరిస్తూ.

"మరో అర గంట చూద్దాం" అన్నాడు రాజశేఖరం.

అర గంట గడచినా అతడు రాలేదు. ఇంక చేసేదిలేక రాజశేఖరం ఆ ఇంట్లో ఒంటరిగా భోజనం ముగించేడు.

కడుపునిండా కమ్మని భోజనం ఆరగించి మెత్తటి ఫోమ్ పరుపు మీద నడుం వాల్చేసరికి కళ్లు మూయకుండానే నిద్ర తరుముకొచ్చింది రాజశేఖరానికి. అర్ధరాత్రి నిద్రలో యేదో అలికిడి, మనుషుల మాటల సందడితో తిరిగి తెలివి వచ్చింది. ముందు హాల్లోను, పక్క గదుల్లోను లైట్లు వెలుగుతున్నాయి. పల్చని కిటికీ తెరల్లోంచి

హాలులో ఉన్న మనుషులు లీలగా కన్పిస్తున్నారు. గోపన్న చేతులు నలుపుకొంటూ యేదో చెప్తున్నాడు. రాజశేఖరం నిద్రని పక్కకి తొలగించి ఆ మాటల్ని నిదానంగా వినసాగేడు.

"సాయంకాలం వచ్చేరు బాబూ! మీ కోసం చూసి, చూసి పద కొండు గంటల ప్రాంతంలో భోజనంచేసి పడుకున్నారు. మీరు వస్తే లేపమని చెప్పేరు."

"మర్యాదకోసం అతడు అన్నా అర్థ రాత్రి నిద్రలో ఉన్న మని షిని ఇప్పుడు లేపడమేమిటి? నీ కేం బుద్ధి లేదా? తెల్లవారకుండా అమ్మగారు రానే వస్తారు. అన్నీ ఆమె చూసుకొంటారు. రేపు సాయంకాలానికల్లా నేను రానే వస్తాను. ఆయన కాని అడిగితే ఏదో అర్జంటు పనిమీద వెంటనే ఊరికి వెళ్ళవలసి వచ్చిందని చెప్పు" హుందాగా అధికారయుతంగా విన్పించింది ఆ కంఠం.

వెళ్లి ఒక సారి పలకరించి వస్తేనో—అనుకొన్నాడు రాజశేఖరం. మరునాడు ఉదయం తన పని తొందరగా పూర్తయిపోతే పన్నెండు గంటల ఎక్స్‌ప్రెస్‌కి వెళ్లిపోవలసి వుంటుంది. ఆ విధాన అతన్ని ఆ సాయంకాలం చూడ్డం పడదు. ఇంతా ఇంటికివచ్చి వారి ఆతిథ్యం అందుకొంటూ ఇంటాయన్ని చూడకుండా వెళ్లిపోతే యేం బాగుం టుంది? కాని అతడు అంత పని తొందర్లో ఉంటూ చెప్పుల్లో కాళ్లు పెట్టుకొని ప్రయాణానికి సిద్ధంగా వున్నప్పుడు ఈ నిద్రముఖంతో వెళ్లి, నేను ఫలానా అంటూ గోత్రనామాలు చెప్పుకొని పరిచయం చేసుకోడం సభ్యతగా ఉంటుందా?

అతడి ఆలోచన పూర్తయి ఏమైనా ఒక సారి పలకరించిరావడమే మంచి పని అని నిర్ధారించుకొని పక్కమీంచి లేవబోయేసరికి పోర్టి కోలోంచి రయ్‌మని కారు బయటికి దూసుకు పోయింది. ఇంక అప్పుడు ఆ నిద్రకళ్లతో బైటికి వెళ్లి "ఎవరు వచ్చేరు! ఏమయింది?" అంటూ గోపన్నని అడగడంలో అర్థం లేదని ఊరుకొన్నాడు.

అర్ధరాత్రి మెలుకువ రావడంతో తిరిగి చాలా సేపటివరకు రాజ శేఖరానికి నిద్ర పట్టలేదు. ఉదయం తెలివి వచ్చేసరికి బాగా పొద్దె

క్కింది. కిటికీ తెరలగుండా ఎర్రటి ఎండ గదిలో పడ్తున్నాది. తొందరగా లేచి కాలకృత్యాలు తీర్చుకొని బైటికి వచ్చేడు.

రాజశేఖరం బైటికి రావడం చూసి గోపన్న కాఫీ పట్టుకొచ్చి ముందు పెట్టేడు. రాత్రి అతడు విన్న మాటల్నిబటి ఆసరికి రాజ్యలక్ష్మి వచ్చి ఉండాలి. ఇటువంటి సూచనలకోసం అటు ఇటు చూస్తూ "అమ్మగారు వచ్చేసేరా గోపన్నా?" అన్నాడు.

"లేదు బాబూ; ఇంకా రెండు రోజులు పోతే కాని రారుట" అన్నాడు గోపన్న.

రాత్రి హాల్లో మాటలు, అమ్మగారు తెల్లవారకముందే వస్తారని ఎవరో చెప్పడం, ఆ వెనుక కారు బయలు దేరడం ఇదంతా తాను కలగాని కన్నాడా అని ఆలోచనలో పడ్డాడు రాజశేఖరం. "రాత్రి మీ అయ్యగారు రాలేదా?" సంశయ నివృత్తికోసం గోపన్నని ప్రశ్నించేడు.

"మీరు నిద్రపోయాక వచ్చేరు బాబూ! ఏదో అర్జంటు పనిపడి వెంటనే ఊరికి వెళ్లిపోయేరు ఈ రోజు తెల్లారేసరికి అమ్మగారు రావలసిందే. మరి యేం కారణమో యేవిటో, రెండు రోజులు పోయేక వస్తాను అని టెలిగ్రాం ఇచ్చేరు'' అన్నాడు గోపన్న.

ఆ విధంగా చుట్టం ఇంట్లో ఉండగా పలకరించనైనా పలకరించకుండా అయ్యగారు ఊరికి వెళ్లిపోవడం, వస్తారనుకొన్న అమ్మగారు రావడం లేదంటూ టెలిగ్రాం ఇవ్వడం గోపన్నకి బాగా లేదనిపించింది. కాని అతడు చెయ్య గలిగింది ఏముంది? ఇంటికొచ్చిన మనిషిని ఎంత ఆదరంగా చూసినా, ఎంత సదుపాయాలూ చేసినా అతడు ఇంటి నౌకరే అవుతాడు కాని యజమానికాలేడు కదా? ఇంట్లో ఉన్న వాళ్లకి ఆ లోటు కన్పిస్తూనే ఉంటుంది.

బ్రేక్‌ఫాస్టు పూర్తిచేసి తన పని చూసుకోడానికి ఊళ్లోకి బయలు దేరేడు రాజశేఖరం.

''భోజనానికి ఎన్నిగంటలకి వస్తారు బాబూ?'' అంటూ ప్రశ్నించేడు గోపన్న.

గోపన్న ఎంత మర్యాదగా, సదుపాయంగా చూస్తున్నా ఇంటి వాళ్లు ఎవరూ లేకుండా అట్టే కాలం ఆ ఇంట్లో ఉండడం మర్యాద కాదనుకొన్నాడు రాజశేఖరం. అన్న విధంగా రామచంద్రం పాయం కాలానికి రావచ్చు; లేక పని తెమలకపోతే మరునాటికి ఉండిపోయినా ఉండి పోవచ్చు. రాజ్యలక్ష్మి ఎలాగా రెండు రోజులు పోతే కాని రాదు. అలాం టప్పుడు వారిని కల్సుకోడంకోసం మరో రోజు ఉండిపోడంలో అర్థం లేదు. మొదట అనుకొన్నట్లు పని అయిపోతే పన్నెండు గంటల బండికి వెళ్లిపోవడమే మంచిది—అనుకొన్నాడు.

"నా కోసం భోజనం సిద్ధం చెయ్యకు గోపన్నా. పనయిపోతే పన్నెండు గంటల బండికి వెళ్లిపోతాను. ఉండి పోతే సాయంకాలం వచ్చి మీ అయ్యగార్ని కలుసుకొంటాను. మీ అమ్మగారు వస్తే ఇలా నే వచ్చి వెళ్లినట్లు చెప్పు" అంటూ తన విజిటింగ్ కార్డు ఒకటి తీసి గోపన్నకి అందించేడు.

"ఏపాటి అవకాశం ఉన్నా ఒక్కసారి వచ్చి వెళ్లండి బాబూ! అయ్యగారు సాయంకాలానికి తప్పకుండా వచ్చేస్తారు" అన్నాడు గోపన్న గేటు తలుపుతీసి పట్టుకొంటూ.

అనుకొన్నట్లు రాజశేఖరం పని పదకొండు గంటలకే పూర్తి అయిపోయింది. రామచంద్రాన్ని కల్సుకోడంకోసం సాయంకాలం దాకా ఉండబుద్ధి కాలేదు. పన్నెండు గంటల బండిలో బయలుదేరి సాయంకాలానికి ఇల్లు చేరుకొన్నాడు.

"ఏమిటి వాళ్లింటి సంగతులు? రాజా వాళ్లూ బాగున్నారా? రామచంద్రంగారు ఊర్లో ఉన్నారా? వాళ్లని మనింటి కెప్పుడైనా రమ్మని ఆహ్వానించారా, లేదా?" భర్తని చూస్తూనే గుక్క తిప్పుకో కుండా ప్రశ్నల వర్షం కురిపించింది బాలామణి.

"మీ రాజ్యలక్ష్మి లేదు. ఆవిడ ఊరికి వెళ్లిందట" అన్నాడు రాజ శేఖరం.

"పోనీ రామచంద్రంగారైనా ఉన్నారా? లేక ఇద్దరూ కలసే వెళ్లేరా!"

"ఆయన ఉండడానికి ఊళ్లోనే ఉన్నాడు. కాని. నేను చూడ్డం మాత్రం అవలేదు. నేను వెళ్లేసరికి ఆయన ఇంట్లో లేడు. రాత్రి చాలా పొద్దుపోయి ఇంటికి వచ్చేడు. ఏదో అర్జంటుపని ఉందని వెంటనే ఊరికి వెళ్లిపోయేడు. ఆయన వంట వాడు చెప్పేడు కాని వెళ్లిన పని కాస్తా వెంటనే పూర్తయింది. ఇంక సాయంకాలంధాకా ఆ ఊర్లో ఉండి యేం చేయడం? సరే మరో సారి చూడొచ్చని వచ్చేసేను."

"సరిపోయింది. అయితే మీరు వెళ్లేసరికి ఇద్దరూ ఇంట్లో లేరన్న మాట. అందుకే ముందుగా ఓ ఉత్తరంముక్క రాసి పడేయండి స్వామీ అంటే నా మాట వినిపించుకొన్నారు కాదు."

"ఎవరున్నా ఎవరు లేకపోయినా వారింట నా సదుపాయాలకేమీ లోటు రాలేదు. ఎంతో ఆదరంగా అన్నీ అమర్చిపెట్టేడు గోపన్న."

"గోపన్నెవరు?" బాలామణి ఆశ్చర్యంగా ప్రశ్నించింది.

"అదే....వాళ్ల వంటవాడు."

"రాజయ్య మానేసేడా?"

"అదేమో నాకు తెలియదు. ప్రస్తుతం ఉన్నవాడి పేరు గోపన్న. బాగా వయసుమీరిన వాడైనా చాలా ఓపిగ్గా అన్నీ చేసుకుపోతాడు. అయ్యగారన్నా, అమ్మగారన్నా చాలా గౌరవం, అభిమానం ఉన్న మనిషిలా కన్పించేడు" అన్నాడు రాజశేఖరం.

రాజశేఖరం ఆ ఊరు వెళ్లివచ్చిన నాలుగు రోజులనాడు రాజ్యలక్ష్మి దగ్గరనుంచి బాలామణికి ఉత్తరం వచ్చింది. "మీ శ్రీవారు ఈ నెలాఖరులోగా మా ఊరు వస్తారని ఆ మధ్య ఉత్తరంలో రాసేవు. ఆయన రావడం పడలేదా, లేక మా ఇంటికి రావడానికి మొగమాటపడి రాలేదా?" అంటూ.

బాలామణి రాజశేఖరం ప్రయాణ వృత్తాంతం అంతా వివరంగా రాస్తూ. "రాజయ్యని పనిలోంచి మానిపించేసేవా? పాపం చాలా కాలంగా చేస్తున్నవాడుకదా, ఏదైనా కొంచెం లోటుపాటు వస్తే సర్దుకుపోలేకపోయావా?" అంటూ ఒక సలహా కూడా సరఫరా చేసింది.

దానికి జవాబు తిరుగు టపాలో బోలెడన్ని ఆశ్చర్యార్థకాలు, ప్రశ్నార్థకాలతో బాలామణికి ఉత్తరం వచ్చింది. ఆమె ఆ ఉత్తరం చదువుతుంటే చాకలివాడు బట్టలకి వచ్చేడు. రాజశేఖరం ప్రయాణంలో వాడిన బట్టలు వేస్తుంటే లాల్చీ జేబులోంచి రెండు పుంజీల గులాబిరేకులు పడ్డాయి.

ఆ సాయంకాలం రాజశేఖరం ఆఫీసునుంచి ఇంటికి వచ్చేసరికి అలవాటుగా బాలామణి వీధి గుమ్మంలో ఎదురుకాలేదు. ఇరుగింటికో, పొరుగింటికో వెళ్లి ఉంటుందని కాళ్లు, చేతులు కడుక్కొని ఫ్లాస్కులో ఉన్న కాఫీ గ్లాసులో పోసుకొని తాగబోతుంటే ఎవరో యేడుస్తూ ముక్కు ఎగబీలుస్తున్న శబ్దం విన్పించింది. "ఎవరది? కిష్టిగా....ఎందుకురా యేడుస్తున్నావు?" అంటూ రాజశేఖరం అటు వెళ్లేసరికి అపర సత్యభామ అవతారంలా ప్రత్యక్షమయింది బాలామణి.

"ఏమయింది బాలా? ఎందు కేడుస్తున్నావు? ఎక్కడినుంచీ ఏం పాడు కబురు రాలేదుకదా?" అంటూ ఆత్రంగా ప్రశ్నించేడు రాజశేఖరం.

"ఎందుకిలా చేసేరు. చెప్పండి....చెప్పండి" అంటూ అతన్ని పట్టుకొని పిచ్చిపట్టినదానిలా ఊపేసింది బాలామణి.

"ఏమిటిది బాలా? దేనిగురించి ఈ రభస?" అని అతడు ప్రశ్నించేసరికి ఏడుపు అడుక్కిపోయి మనసులో ఉన్న కోపం పైకి లేచింది.

"అవును. ఆడది ఏమైనా అంటే రభస, గొడవ. మగాడు ఏది చేసినా చెల్లుతుంది. ఏం చెప్పినా నమ్మి ఊరుకోవడమేకాని ఏమిలా అని అడిగేవారు లేరనేగా ఇలా నాటకాలు ఆడ్డం?" అంటూ రెచ్చిపోయింది.

"ఇంతకీ ఏం జరిగిందో చెప్పు బాలా! ఊరకే ఎందుకలా ఆవేశపడ్తావు?" ఆమె గడ్డంపట్టుకొని బ్రతిమాలుతున్న ధోరణిలో అన్నాడు రాజశేఖరం.

"రాజ్యలక్ష్మిగారింటికి వెళ్లేనని, వారెవరూ ఇంట్లో లేరని నాతో అబద్ధం చెప్పి ఆ రాత్రి మీరు ఎక్కడ గడిపేరు? పోనీ మొగమాటంకొద్దీ వారింటికి పోక యే హోటల్లోఅయినా ఉన్నా రను కొంటే.... మీ జేబులోకి ఈ గులాబి రేకులు ఎలా వచ్చేయి? చెప్పండి. అస లేం జరిగిందో చెప్పండి. ఎప్పుడూ లేంది ఆ రోజు నాతో అబద్ధం ఎందుకు చెప్పేరు?" ఈ సారి పూర్తిగా రాగం అందుకుంది బాలామణి.

"నేను రాజ్యలక్ష్మిగారింటికి వెళ్లేను బాలా.... నీతోడు. ఏ ఒట్టు వెయ్యమంటే అది వేస్తాను. నా మాట నమ్మ."

బాలామణి తీక్ష్ణంగా భర్తని ఒకసారి చూసింది. ఆమెకి అతడు వెయ్యబోయే ఒట్లు, సత్యాలతో పనిలేదు. ప్రత్యక్ష నిదర్శనంగా రాజ్యలక్ష్మి రాసిన ఉత్తరం ఎదురుగా వుంది. మారు మాట లేకుండా దానిని భర్త చేతిలో పెట్టింది. అతడు దానిని చదువు తుంటే అతడి ముఖకవళికల్ని శ్రద్ధగా పరీక్షించసాగింది.

మతిపోయినవాడిలా ఆ ఉత్తరాన్ని మళ్లీ మళ్లీ చదువ సాగేడు రాజశేఖరం. అర్థంకానివాడిలా అటు, ఇటు తిప్పి చూసేడు. కవరు మీది ఫ్రమ్ ఎడ్రసు కంటపడేసరికి అతడికి ముచ్చెమటలు పోసేయి.

18 బాబాకాలనీ _ అతడికి అంతా అయోమయంగా తోచింది. ఆ రాత్రి తాను గడిపిన 81 బాబా కాలనీలో ఆ సుందర భవనం ఎవరిది? తను వదలి వచ్చిన విజిటింగ్ కార్డు చూసి, ఎవరో తెలి యని తనగురించి ఆ దంపతు లేమనుకొంటారు? 'ఎవరో మోసగాడు చుట్టం అని పేరు పెట్టుకొచ్చి మస్తుగా తినిపోయేడు. అంతతో సరిపోయిందా? ఇంట్లో వస్తువులు కూడా తస్కరించుకు పోలేదుకదా' - అని అనుకోరూ? 'పెట్టె పట్టుకొని గుమ్మంలోకి వచ్చిన ప్రతివాణ్ణి ఆదరించి, అతిథి మర్యాదచేసేయడమేనా? ఎవరో. యేమిటో తెలుసుకోవద్దూ' అంటూ పాపం గోపన్నపి కేకలేస్తారులా ఉంది. కర్మం చాలక ఆ సమయంలో వారింట యేదైనాపోతే ఆ

దొంగతనం తన కంటకడ్తారు. అంతటితో ఊరుకొంటారో లేక.... పోలీసులకి రిపోర్టుఇచ్చి .... ఇంక ఆలోచించలేకపోయేడు రాజశేఖరం.

"పెద్ద పొరపాటు జరిగిపోయింది బాలా" అన్నాడు భారంగా నిట్టూరుస్తూ.

"ఏ మయిందండీ ఎందుకలా కంగారు పడ్తున్నారు?" ఆ స్థితిలో ఉన్న భర్తనుచూసి ఆత్రంగా ప్రశ్నించింది బాలామణి.

"ఆ రాత్రి నేను గడిపిన ఇల్లు ఎనభై ఒకటి, బాబా కాలనీ."

"అదెలా జరిగింది? ఆ ఇల్లెవరిది?"

"నాకేం తెలియదు. ఆరోజు రాజ్యలక్ష్మి ఇంటి నెంబరు నువ్వు చెప్తే చిన్న కాగితం ముక్కమీద నోటుచేసుకొన్నాను. దాన్ని తిరగవేసి చూసి ఎనభై ఒకటి అనుకోడంవల్ల ఈ ప్రమాదం జరిగిపోయింది. ఇంటిముందు పేరు ఆ కనుచీకట్లో అంత బాగా కనుపించకపోయినా బి. రామచంద్రం అని వున్నట్లే అన్పించింది. ఏ పాటి సంకోచం లేకుండా ఆ రాత్రి, మరునాటి ఉదయం ఎవరో తెలియని వారింట ఆతిథ్యం అందుకొన్నాను. ఎంత సిగ్గుచేటైనపని? ఎంత అవివేకంగా ప్రవర్తించేను? నన్ను గురించి ఆ దంపతులు ఎంత హీనంగా అనుకొంటారు?" మానసికక్షోభతో, సిగ్గుతో తల పట్టుకొని ఉండి పోయేడు రాజశేఖరం. ఆ సమయంలో అతడి జేబులో కన్పించిన గులాబిరేకులగురించి నిర్భయంగా వాదించ లేకపోయింది బాలామణి.

సాధ్యమైనంత తొందర్లో ఒక సారి ఆ ఊరువెళ్లి ఆ ఇంటి వారితో జరిగిపోయిన పొరపాటు తెలియజేసి క్షమాపణ కోరుకోవా లనుకొన్నాడు రాజశేఖరం. మీద పడిన ఆఫీసుపని తొందర్లతో రెండు మూడు నెలలపాటు ఎటూ కదిలే అవకాశం లేకపోయింది. అంతకాలం గడిచేక 'దొంగ జొచ్చిన ఆరునెల్లకి కుక్క బొమంది' అన్నట్లు వారింటికి వెళ్లి ఆ విషయాన్ని తిరగతోడడంలో అర్థం లేదని ఊరుకొన్నాడు.

రాజశేఖరం మనసులో ఆనాటి సంఘటన బాగా మరుపునపడి పూడుకుపోతున్న సమయంలో తిరిగి అది బయటికి పెగుల్చుకొచ్చే విషయం ఒకటి జరిగింది. అతడు ఆఫీసులో ఉండగా పోస్టుమేన్ టపా ఇచ్చిపోయేడు. అందులో రెండు పెళ్లి శుభలేఖలు, ఒక మని యార్డరు రశీదు, తల్లి దగ్గరినుండి 'ఇక్కడ అంతా క్షేమంతో మొదలై అక్కడి మీ అందరి క్షేమసమాచారాలు తరుచు రాస్తుండు'తో పూర్తయిన పోస్టుకార్డు ఉన్నాయి. అన్నీ చదివి పక్కన పెట్టగా మిగిలింది ఒక కవరు. అది రాజశేఖరానికి వచ్చిందే. కాని ఆ దస్తూరి మాత్రం అతడికి పూర్తిగా అపరిచిత మయింది. ఎడ్రసు చూస్తూ ఎంత ఆలోచించినా అది ఎవరు రాసి ఉంటారో అతడికి అంతు పట్టలేదు. కవరు మీద ఫ్రమ్ ఎడ్రసు లేదు. ఇంత ఆలోచన దేనికీ, చించి చూస్తే సరిపోతుంది అనుకొన్నాడు.

లేత నీలరంగు కాగితంమీద ముత్యాలకోవలాంటి అక్షరాలతో ఎంతో నీటుగా రాసి ఉంది ఆ ఉత్తరం.

'ఆశలు అందరికీ ఉంటాయి.

కాని కొందరికే అవి ఫలిస్తాయి.

జీవితం అందరికీ ఉంటుంది,

కాని—కొందరే దాన్ని అనుభవిస్తారు.'

'ఈ వాక్యాల్ని మీరు అనుభవపూర్వకంగా రాసుకొన్నారో—లేక అమూల్య సత్యాలుగా దాచుకొన్నారో—నాకు తెలియదు. ఏ విధంగా నైనా మీరు నాకు గౌరవనీయులే....మహనీయులే.

ఈనాడు గెస్టు రూమ్ క్లీన్ చేయిస్తుంటే, వార్డ్ రోబ్ క్రింద ఈ కాగితం దొరికింది. ఎందువల్లో ఇది మీదేనని, నా కోసమే వదలి పోయేరని అనిపించింది. మీరు ఇచ్చిపోయిన విజిటింగ్ కార్డు మీది ఎడ్రసుకి దీన్ని పంపుతున్నాను.

ఎవరో తెలియని మీకు ఈ వుత్తరం రాయడంలో వున్న కారణాలు రెండు. మొదటిది అమూల్యమైన మీ వస్తువును మీకు అందజేయడం. రెండోది, మీ పట్ల నాకు ఏర్పడిన ఆదర, గౌరవాల్ని మీకు ఈ ఉత్తరం మూలంగా నివేదించుకోడం.

ఆ పంక్తుల్లో వున్నది. ఎదురులేని నిజం; కాదనే బుద్ధిహీను డెవడైనా వున్నా ఏదో నాటికి తెలుస్తుంది సత్యం.

ఈనాటి మన బ్రతుకులు సుగర్ కోటెడ్ పిల్సు. పైకెంత తియ్యగా ఉంటాయో—లోపలంత చేదు విషం. జీవితం అందరికీ ఉంటుంది. కాని దాన్ని అనుభవించే అదృష్టం కొందరికే ఉంటుంది.

ఉత్తరం కింద సంతకం లేదు. పైన సంబోధన లేదు. లెటర్ హెడ్ కుడిపక్క ఊరుపేరు వుంది. ఎడమపక్క "మిసెస్ బి. రఘునాథం—81 బాబా కాలనీ" అని ఉంది. ఉత్తరంలో ఆమె ఉదహరించిన కాగితం ఆల్పిన్‌తో దానికి గుచ్చబడి ఉంది.

ఉత్తరం చదవడం పూర్తిచేసేసరికి రాజశేఖరం మనసు అదోలా అయిపోయింది. ఎవరో తెలియని ఆమెపట్ల ఎందుకో తెలియని జాలి, సానుభూతి వెల్లువలా పొంగసాగేయి. వెంటనే తను అక్కడికి వెళ్లి ఏదో చేసేయాలన్నంత ఆవేశం కలిగింది.

ఇంక ఆ పైన అఫీసులో ఉండి పని చెయ్యలేకపోయాడు. తల నొప్పిగా ఉందని చెప్పి ఇంటికి వెళ్లిపోయేడు.

"ఏం అలా ఉన్నారు?" ఇంట్లో కాలు పెడ్తున్న భర్తని చూసి ఆందోళనగా ప్రశ్నించింది బాలామణి.

రాజశేఖరం ఆమెకి యేమీ జవాబు చెప్పలేదు. జేబులోంచి ఉత్తరంతీసి ఆమె చేతిలో పెట్టేడు. బాలామణి దృష్టి లెటర్ హెడ్ పైన ఉన్న ఫ్రమ్ ఎడ్రస్ పైన పడింది. ఒక్క క్షణకాలం ఆమె కళ్లు కోపంతో జేగురించేయి. అసూయతో, ఈర్ష్యతో ఆమె పెదవులు వణికేయి. అది క్షణం మాత్రమే. మరుక్షణం ఆమె చూపుల్లో ఆవేదన, ఆశ్చర్యం కన్పించేయి. ఒకటికి రెండు సార్లు ఉత్తరం చదివి నెమ్మదిగా అతని చేతిలో పెట్టింది.

"ఒకసారి వెళ్లిరానా?" అన్నాడు రాజశేఖరం.

"ఎందుకు?"

"ఏమో?"

"ఆ కాగితం మీదేనా?" భర్తని ప్రశ్నించింది బాలామణి.

"నాది కాదు" అన్నాడు రాజశేఖరం.

"అయితే వెళ్లకండి. ఆమెకు ఏ విధంగానూ మీరు సహాయపడ లేరు" అంది బాలామణి బాధగా, భారంగా.

అయినా రాజశేఖరం వెళ్లకుండా ఉండలేక పోయాడు. అప్పుడు కాదు- మరో ఆరేళ్లు పోయేక. 81 బాబాకాలనీ అక్కడే ఉంది. ఇంటిలో కూడా పెద్దగా వచ్చిన మార్పేంలేదు. నేమ్ ప్లేటు మాత్రం కొత్తగా ఉంది. ఈసారి అక్షరాలు స్పష్టంగా కన్పిస్తున్నాయి. ఆ పేరు చూసి బి. రామచంద్రం అనిపొరబడే అవకాశం ఎంత మాత్రం లేదు.

ఈసారి గేటుముందు ఇంకో బోర్డు కనిపించింది. 'కుక్కలున్నాయి! జాగ్రత్త' అన్న అక్షరాలు కొట్టొచ్చినట్లు కన్పిస్తున్నాయి. ఇప్పుడు రాజశేఖరానికి కుక్క అంటే భయం లెదు. వాళ్ల ఆఫీసరు గారి ఇంట్లో పులుల్లాంటి రెండు కుక్కలున్నాయి. అవి ఆఫీసరు కాళ్లముందు పిల్లుల్లా పడి వుండడం అతడు చాలా సార్లు చూసేడు. అయినా ఆతనికి లోపలికి వెళ్లబుద్ధి కాలేదు. గేటుకి ప్రక్కగా నిల్చి ఆ ఇంటిని, ఆ తోటని అలా చూస్తూ వుండిపోయేడు. పొరుగింటి లోంచి ఎవరో ముసలి నౌకరు బయటి కొచ్చేడు. గేటు దగ్గర తచ్చాడుతున్న అతన్ని చూసి, "ఎవరు కావాలి బాబూ?" అంటూ ప్రశ్నించేడు.

"ఈ ఇంటి అమ్మగారు...." యేదో అడగబోయేడు రాజశేఖరం.

"ఇక్కడ లేరు. వెళ్లిపోయేరు. చాలా కాలం అయింది" అన్నాడు నౌకరు.

"ఎక్కడికి?"

"ఏమో ఎవరికీ సరిగా తెలియదు. అంతా తలొక విధంగా అంటారు. ఏదో ఆశ్రమంలో ఉన్నారనీ, ఎవడితోనో లేచిపోయిందనీ. సముద్రంలోపడి చచ్చిపోయిందనీ...."

గేటు తలుపు తెరుచుకొంది. రెండు కార్లు జోరుగా వెళ్లి పోర్టికోలో ఆగేయి. ఆడా, మగా చాల మంది బిలబిలమంటూ వాటిల్లోంచి

కిందికి దిగేరు. ఆడవాళ్లంతా చిలకల్లా సింగారించుకొన్నారు. మగా ళ్లంతా తూగుతూ, నవ్వుతూ ఉత్సాహంగా మాట్లాడుతున్నారు.

'వారిలో వకుళాదేవి, సరళాదేవి, ఇంకా సరోజాదేవి....ఎంత మంచైనా దేవులు ఉండ వచ్చు. కాని, ఆమె మాత్రం లేదు' అను కొన్నాడు రాజశేఖరం.

ఆ సాయంకాలం చిరు ఎండలో 81 బాబా కాలనీ ఎంతో అం దంగా కన్పించింది. కాని అంత అందం వెనుక ఏదో వేదన తొంగి చూస్తున్నట్లు అనిపించింది.

'ఈనాటి మన బ్రతుకులు సుగర్ కోటెడ్ పిల్సు. పైకెంత తియ్యగా ఉంటాయో—లోపలంత చేదు విషం'.

ఆమె ఉత్తరంలోని వాక్యాలు గుర్తుకొచ్చి రాజశేఖరం కళ్లలో లీలగా నీళ్ల తిరిగేయి.